

Rozwiązanie zadania 4N z zestawu 2

Rozwiązać równanie $\mathbf{Ax} = \mathbf{e}$, gdzie $\mathbf{A}$ jest macierzą (5) z zad 3, natomiast $\mathbf{e}$ jest wektorem, którego wszystkie składowe są równe 1, za pomocą

- (a) metody Gaussa-Seidela
- (b) metody gradientów sprzężonych

Metoda Gaussa-Seidela:

```
#include <iostream>
#include <cmath>
#include <iomanip>
using namespace std;

const int wymiar = 128;
const int iteracje = 40;

int main() {
    double A[wymiar][wymiar] = {0};
    double x[wymiar]; //rozwiązania
    double e[wymiar]; //wyraz wolny
    double norma[wymiar];
    double nowanorma[wymiar];

    for(int i=0; i<wymiar; i++){
        x[i] = e[i] = norma[i] = 1;
        for(int j=0; j<wymiar; j++) {
            if(i==j) {
                A[i][j] = 4;
                if(j<wymiar-1) A[i+1][j] = A[i][j+1] = 1;
                if(j<wymiar-4) A[i+4][j] = A[i][j+4] = 1;
            }
        }
    }

    for(int i=0; i<iteracje; i++) {
        x[0] = (e[0]-A[0][1]*x[1]-A[0][4]*x[4])/4;
        x[1] = (e[1]-A[1][0]*x[0]-A[1][2]*x[2]-A[1][5]*x[5])/4;
        x[2] = (e[2]-A[2][1]*x[1]-A[2][3]*x[3]-A[2][6]*x[6])/4;
        x[3] = (e[3]-A[3][2]*x[2]-A[3][4]*x[4]-A[3][7]*x[7])/4;

        for(int j=4; j<wymiar-4; j++) x[j] = (e[j]-A[j][j-4]*x[j-4]-A[j][j-1]*x[j-1]-A[j][j+1]*x[j+1]-
            A[j][j+4]*x[j+4])/4;

        x[wymiar-4] = (e[wymiar-4]-A[wymiar-4][wymiar-8]*x[wymiar-8]-A[wymiar-4][wymiar-5]*
            x[wymiar-5]-A[wymiar-4][wymiar-3]*x[wymiar-3])/4;
        x[wymiar-3] = (e[wymiar-3]-A[wymiar-3][wymiar-7]*x[wymiar-7]-A[wymiar-3][wymiar-4]*
            x[wymiar-4]-A[wymiar-3][wymiar-2]*x[wymiar-2])/4;
        x[wymiar-2] = (e[wymiar-2]-A[wymiar-2][wymiar-6]*x[wymiar-6]-A[wymiar-2][wymiar-3]*
            x[wymiar-3]-A[wymiar-2][wymiar-1]*x[wymiar-1])/4;
        x[wymiar-1] = (e[wymiar-1]-A[wymiar-1][wymiar-5]*x[wymiar-5]-A[wymiar-1][wymiar-2]*
            x[wymiar-2])/4;
```

```

    for(int j=0; j<wymiar; j++) nowanorma[j] = x[j];

    double norm= 0;
    for(int j=0; j<wymiar; j++) norm = norm+(nowanorma[j]-norma[j])*(nowanorma[j]-norma[j]);
    norm = sqrt(norm);

    for(int j=0; j<wymiar; j++) norma[j] = nowanorma[j];

    if(i>=1) cout << setprecision(12) << fixed << "||xk - x(k-1)|| = " << norm << endl;
}

for(int i=0; i<wymiar; i++) cout << "x" << i << " = " << x[i] << endl;
}

```

Metoda gradientów sprzężonych:

```

#include <iostream>
#include <cmath>
#include <iomanip>
using namespace std;

const int wymiar = 128;
const int iteracje = 40;

int main() {
    double A[wymiar][wymiar] = {0};
    double x[wymiar]; //rozwiązania
    double e[wymiar]; //wyraz wolny
    double p[wymiar]; //wektor p ze wzoru na gradienty sprzężone
    double r[wymiar]; //tez ze wzoru
    double Ap[wymiar];
    double rn[wymiar]; //ze wzoru r(k+1)
    double pn[wymiar]; //p(k+1)
    double norma[wymiar];
    double nowanorma[wymiar];

    for(int i=0; i<wymiar; i++){
        x[i] = e[i] = norma[i] = 1;

        for(int j=0; j<wymiar; j++) {
            if(i==j) {
                A[i][j] = 4;
                if(j<wymiar-1) A[i+1][j] = A[i][j+1] = 1;
                if(j<wymiar-4) A[i+4][j] = A[i][j+4] = 1;
            }
        }
    }

    r[0] = e[0]+(-A[0][0]*x[0]-A[0][1]*x[1]-A[0][4]*x[4]);
    r[1] = e[1]+(-A[1][0]*x[0]-A[1][1]*x[1]-A[1][2]*x[2]-A[1][5]*x[5]);

```

```

r[2] = e[2]+(-A[2][1]*x[1]-A[2][2]*x[2]-A[2][3]*x[3]-A[2][6]*x[6]);
r[3] = e[3]+(-A[3][2]*x[2]-A[3][3]*x[3]-A[3][4]*x[4]-A[3][7]*x[7]);

for(int j=4; j<wymiar-4; j++) r[j] = e[j]-(A[j][j-4]*x[j-4]+A[j][j-1]* x[j-1]+A[j][j]*
x[j]+A[j][j+1]*x[j+1]+A[j][j+4]*x[j+4]);

r[wymiar-4] = e[wymiar-4]+(-A[wymiar-4][wymiar-8]*x[wymiar-8]-A[wymiar-4][wymiar-5]*
x[wymiar-5]-A[wymiar-4][wymiar-4]*x[wymiar-4]-A[wymiar-4][wymiar-3]*x[wymiar-3]);
r[wymiar-3] = e[wymiar-3]+(-A[wymiar-3][wymiar-7]*x[wymiar-7]-A[wymiar-3][wymiar-4]*
x[wymiar-4]-A[wymiar-3][wymiar-3]*x[wymiar-3]-A[wymiar-3][wymiar-2]*x[wymiar-2]);
r[wymiar-2] = e[wymiar-2]+(-A[wymiar-2][wymiar-6]*x[wymiar-6]-A[wymiar-2][wymiar-3]*
x[wymiar-3]-A[wymiar-2][wymiar-2]*x[wymiar-2]-A[wymiar-2][wymiar-1]*x[wymiar-1]);
r[wymiar-1] = e[wymiar-1]+(-A[wymiar-1][wymiar-5]*x[wymiar-5]-A[wymiar-1][wymiar-2]*
x[wymiar-2]-A[wymiar-1][wymiar-1]*x[wymiar-1]);

for(int i=0; i<wymiar; i++) p[i] = r[i];

for(int i=0; i<iteracje; i++) {
    Ap[0] = A[0][0]*p[0]+A[0][1]*p[1]+A[0][4]*p[4];
    Ap[1] = A[1][0]*p[0]+A[1][1]*p[1]+A[1][2]*p[2]+A[1][5]*p[5];
    Ap[2] = A[2][1]*p[1]+A[2][2]*p[2]+A[2][3]*p[3]+A[2][6]*p[6];
    Ap[3] = A[3][2]*p[2]+A[3][3]*p[3]+A[3][4]*p[4]+A[3][7]*p[7];

    for(int j=4; j<wymiar-4; j++) Ap[j] = A[j][j-4]*p[j-4]+A[j][j-1]*p[j-1]+A[j][j]*p[j]+A[j][j+1]*
p[j+1]+A[j][j+4]*p[j+4];

    Ap[wymiar-4] = A[wymiar-4][wymiar-8]*p[wymiar-8]+A[wymiar-4][wymiar-5]*
p[wymiar-5]+A[wymiar-4][wymiar-4]*p[wymiar-4]+A[wymiar-4][wymiar-3]*
p[wymiar-3];
    Ap[wymiar-3] = A[wymiar-3][wymiar-7]*p[wymiar-7]+A[wymiar-3][wymiar-4]*
p[wymiar-4]+A[wymiar-3][wymiar-3]*p[wymiar-3]+A[wymiar-3][wymiar-2]*
p[wymiar-2];
    Ap[wymiar-2] = A[wymiar-2][wymiar-6]*p[wymiar-6]+A[wymiar-2][wymiar-3]*
p[wymiar-3]+A[wymiar-2][wymiar-2]*p[wymiar-2]+A[wymiar-2][wymiar-1]*
p[wymiar-1];
    Ap[wymiar-1] = A[wymiar-1][wymiar-5]*p[wymiar-5]+A[wymiar-1][wymiar-2]*
p[wymiar-2]+A[wymiar-1][wymiar-1]*p[wymiar-1];

    double licznik, mianownik, alfa, beta;
    licznik = mianownik = alfa = beta = 0;

    for(int j=0; j<wymiar; j++) {
        licznik = licznik + r[j]*r[j];
        mianownik = mianownik + p[j]*Ap[j];
    }
    alfa = licznik/mianownik;

    for(int j=0; j<wymiar; j++) {
        rn[j] = r[j] - alfa*Ap[j];
        x[j] = x[j] + alfa*p[j];
    }

    mianownik = licznik;
    licznik = 0;
    for(int j=0; j<wymiar; j++) licznik = licznik + rn[j]*rn[j];

```

```

    beta = licznik/mianownik;

    for(int j=0; j<wymiar; j++) pn[j] = rn[j] + beta*p[j];

    for(int j=0; j<wymiar; j++) {
        p[j] = pn[j];
        r[j] = rn[j];
    }

    for(int j=0; j<wymiar; j++) nowanorma[j] = x[j];

    double norm = 0;
    for(int j=0; j<wymiar; j++) norm = norm+(nowanorma[j]-norma[j])*(nowanorma[j]-norma[j]);
    norm = sqrt(norm);

    for(int j=0; j<wymiar; j++) norma[j] = nowanorma[j];

    if(i>=1) cout << setprecision(12) << fixed << "||xk - x(k-1)|| = " << norm << endl;
}

for(int i=0; i<wymiar; i++) cout << "x" << i << " = " << x[i] << endl;
}

```

Wyniki działania programów

Metoda Gaussa-Seidela:

Metoda gradientów sprzężonych:

```

||xk - x(k-1)|| = 4.347526282501
||xk - x(k-1)|| = 1.430748983160
||xk - x(k-1)|| = 0.471072861006
||xk - x(k-1)|| = 0.154869041634
||xk - x(k-1)|| = 0.051372333179
||xk - x(k-1)|| = 0.017263732423
||xk - x(k-1)|| = 0.006242350825
||xk - x(k-1)|| = 0.002642480878
||xk - x(k-1)|| = 0.001439319880
||xk - x(k-1)|| = 0.000915965548
||xk - x(k-1)|| = 0.000625614674
||xk - x(k-1)|| = 0.000437571586
||xk - x(k-1)|| = 0.000310315435
||xk - x(k-1)|| = 0.000222012213
||xk - x(k-1)|| = 0.000160001310
||xk - x(k-1)|| = 0.000116009217
||xk - x(k-1)|| = 0.000084551844
||xk - x(k-1)|| = 0.000061903004
||xk - x(k-1)|| = 0.000045499954
||xk - x(k-1)|| = 0.000033559499
||xk - x(k-1)|| = 0.000024828561

```

```

||xk - x(k-1)|| = 0.332773183960
||xk - x(k-1)|| = 0.074073759768
||xk - x(k-1)|| = 0.023176288362
||xk - x(k-1)|| = 0.010205400914
||xk - x(k-1)|| = 0.004870100518
||xk - x(k-1)|| = 0.002793505377
||xk - x(k-1)|| = 0.002110760773
||xk - x(k-1)|| = 0.001485902085
||xk - x(k-1)|| = 0.000884308742
||xk - x(k-1)|| = 0.000429385951
||xk - x(k-1)|| = 0.000211693992
||xk - x(k-1)|| = 0.000117530404
||xk - x(k-1)|| = 0.000073097644
||xk - x(k-1)|| = 0.000049650735
||xk - x(k-1)|| = 0.000030263434
||xk - x(k-1)|| = 0.000016614641
||xk - x(k-1)|| = 0.000008596052
||xk - x(k-1)|| = 0.000004698531
||xk - x(k-1)|| = 0.000002881458
||xk - x(k-1)|| = 0.000001584908
||xk - x(k-1)|| = 0.000000554669

```

$\|x_k - x(k-1)\| = 0.000018419295$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000013697926$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000010209164$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000007624073$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000005703819$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000004274222$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000003207749$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000002410698$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000001813999$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000001366602$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000001030672$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000778106$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000587987$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000444713$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000336629$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000255011$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000193322$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000146656$
 $x_0 = 0.194276803143$
 $x_1 = 0.130930197375$
 $x_2 = 0.146794905195$
 $x_3 = 0.162311327101$
 $x_4 = 0.091962599350$
 $x_5 = 0.135207496702$
 $x_6 = 0.119578852038$
 $x_7 = 0.111997198113$
 $x_8 = 0.140353962114$
 $x_9 = 0.116698372525$
 $x_{10} = 0.127684994343$
 $x_{11} = 0.129767053859$
 $x_{12} = 0.117925997315$
 $x_{13} = 0.129960046367$
 $x_{14} = 0.123215743391$
 $x_{15} = 0.123323606434$
 $x_{16} = 0.128214932301$
 $x_{17} = 0.122319713141$
 $x_{18} = 0.126168377920$
 $x_{19} = 0.125507835221$
 $x_{20} = 0.123570968833$
 $x_{21} = 0.126377778548$
 $x_{22} = 0.124283199980$
 $x_{23} = 0.124905712643$
 $x_{24} = 0.125615565858$
 $x_{25} = 0.124315015689$
 $x_{26} = 0.125415325979$
 $x_{27} = 0.124970544514$
 $x_{28} = 0.124746049459$
 $x_{29} = 0.125331256117$
 $x_{30} = 0.124769941940$
 $x_{31} = 0.125050735124$
 $x_{32} = 0.125098428297$
 $x_{33} = 0.124843977875$
 $x_{34} = 0.125122908307$
 $x_{35} = 0.124958145590$
 $x_{36} = 0.124965529538$

$\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000363768$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000129328$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000049167$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000026565$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000019393$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000013728$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000005886$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000002334$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000821$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000521$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000328$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000238$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000097$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000044$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000021$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000011$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000005$
 $\|x_k - x(k-1)\| = 0.000000000003$
 $x_0 = 0.194276795444$
 $x_1 = 0.130930202478$
 $x_2 = 0.146794908343$
 $x_3 = 0.162311315286$
 $x_4 = 0.091962615745$
 $x_5 = 0.135207486300$
 $x_6 = 0.119578848862$
 $x_7 = 0.111997214768$
 $x_8 = 0.140353939990$
 $x_9 = 0.116698387716$
 $x_{10} = 0.127684995141$
 $x_{11} = 0.129767036788$
 $x_{12} = 0.117926021811$
 $x_{13} = 0.129960027706$
 $x_{14} = 0.123215746070$
 $x_{15} = 0.123323621125$
 $x_{16} = 0.128214908273$
 $x_{17} = 0.122319733580$
 $x_{18} = 0.126168371747$
 $x_{19} = 0.125507824368$
 $x_{20} = 0.123570990391$
 $x_{21} = 0.126377757954$
 $x_{22} = 0.124283208997$
 $x_{23} = 0.124905719266$
 $x_{24} = 0.125615547841$
 $x_{25} = 0.124315035216$
 $x_{26} = 0.125415315047$
 $x_{27} = 0.124970541729$
 $x_{28} = 0.124746063762$
 $x_{29} = 0.125331238295$
 $x_{30} = 0.124769953871$
 $x_{31} = 0.125050735008$
 $x_{32} = 0.125098417087$
 $x_{33} = 0.124843993972$
 $x_{34} = 0.125122896169$
 $x_{35} = 0.124958147283$
 $x_{36} = 0.124965538910$

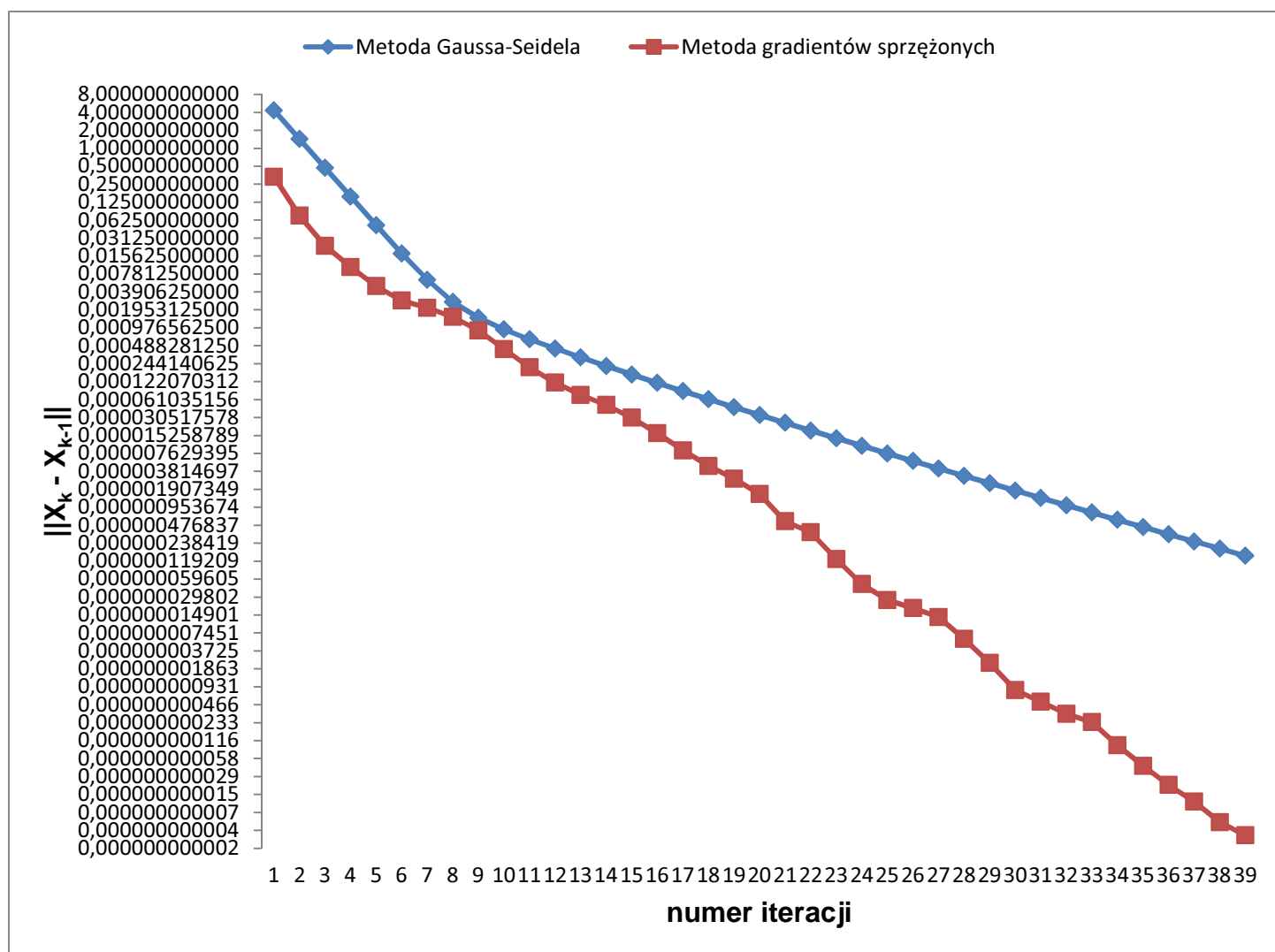
x37 = 0.125071487401
x38 = 0.124936308568
x39 = 0.125028242411
x40 = 0.125009816653
x41 = 0.124968242394
x42 = 0.125032120003
x43 = 0.124982762309
x44 = 0.124998722958
x45 = 0.125013597920
x46 = 0.124984214534
x47 = 0.125009863339
x48 = 0.124998925855
x49 = 0.124994438122
x50 = 0.125007553103
x51 = 0.124994643745
x52 = 0.125001280596
x53 = 0.125002159325
x54 = 0.124996497314
x55 = 0.125002732188
x56 = 0.124999136052
x57 = 0.124999159324
x58 = 0.125001562962
x59 = 0.124998784148
x60 = 0.125000301168
x61 = 0.125000491374
x62 = 0.124999305590
x63 = 0.125000284379
x64 = 0.125000361480
x65 = 0.124999280122
x66 = 0.125000447690
x67 = 0.125000385643
x68 = 0.124998714759
x69 = 0.125001570478
x70 = 0.124999220377
x71 = 0.124999044921
x72 = 0.125002794116
x73 = 0.124996506330
x74 = 0.125002082721
x75 = 0.125001377485
x76 = 0.124994588335
x77 = 0.125007530068
x78 = 0.124994527652
x79 = 0.124998824174
x80 = 0.125009913805
x81 = 0.124984248180
x82 = 0.125013498730
x83 = 0.124998828368
x84 = 0.124982714825
x85 = 0.125032079743
x86 = 0.124968347493
x87 = 0.125009708804
x88 = 0.125028288914
x89 = 0.124936351228
x90 = 0.125071380468
x91 = 0.124965638166

x37 = 0.125071472559
x38 = 0.124936320200
x39 = 0.125028240784
x40 = 0.125009807432
x41 = 0.124968256682
x42 = 0.125032109690
x43 = 0.124982761950
x44 = 0.124998733895
x45 = 0.125013583591
x46 = 0.124984222410
x47 = 0.125009867832
x48 = 0.124998911447
x49 = 0.124994452650
x50 = 0.125007549247
x51 = 0.124994632863
x52 = 0.125001299834
x53 = 0.125002145113
x54 = 0.124996495087
x55 = 0.125002751634
x56 = 0.124999111241
x57 = 0.124999171975
x58 = 0.125001573657
x59 = 0.124998754274
x60 = 0.125000331594
x61 = 0.125000482090
x62 = 0.124999284036
x63 = 0.125000326019
x64 = 0.125000326019
x65 = 0.124999284036
x66 = 0.125000482090
x67 = 0.125000331594
x68 = 0.124998754274
x69 = 0.125001573657
x70 = 0.124999171975
x71 = 0.124999111241
x72 = 0.125002751634
x73 = 0.124996495087
x74 = 0.125002145113
x75 = 0.125001299834
x76 = 0.124994632863
x77 = 0.125007549247
x78 = 0.124994452650
x79 = 0.124998911447
x80 = 0.125009867832
x81 = 0.124984222410
x82 = 0.125013583591
x83 = 0.124998733895
x84 = 0.124982761950
x85 = 0.125032109690
x86 = 0.124968256682
x87 = 0.125009807432
x88 = 0.125028240784
x89 = 0.124936320200
x90 = 0.125071472559
x91 = 0.124965538910

x92 = 0.124958098410
x93 = 0.125122867283
x94 = 0.124844082450
x95 = 0.125098321003
x96 = 0.125050783992
x97 = 0.124769977848
x98 = 0.125331157945
x99 = 0.124746152896
x100 = 0.124970493785
x101 = 0.125415297794
x102 = 0.124315103869
x103 = 0.125615469051
x104 = 0.124905764516
x105 = 0.124283218952
x106 = 0.126377703190
x107 = 0.123571056211
x108 = 0.125507783772
x109 = 0.126168368391
x110 = 0.122319773860
x111 = 0.128214856955
x112 = 0.123323655134
x113 = 0.123215744559
x114 = 0.129960000943
x115 = 0.117926058396
x116 = 0.129767010886
x117 = 0.127684999186
x118 = 0.116698403211
x119 = 0.140353917045
x120 = 0.111997231780
x121 = 0.119578844670
x122 = 0.135207479020
x123 = 0.091962627321
x124 = 0.162311307093
x125 = 0.146794910818
x126 = 0.130930204793
x127 = 0.194276791972

x92 = 0.124958147283
x93 = 0.125122896169
x94 = 0.124843993972
x95 = 0.125098417087
x96 = 0.125050735008
x97 = 0.124769953871
x98 = 0.125331238295
x99 = 0.124746063762
x100 = 0.124970541729
x101 = 0.125415315047
x102 = 0.124315035216
x103 = 0.125615547841
x104 = 0.124905719266
x105 = 0.124283208997
x106 = 0.126377757954
x107 = 0.123570990391
x108 = 0.125507824368
x109 = 0.126168371747
x110 = 0.122319733580
x111 = 0.128214908273
x112 = 0.123323621125
x113 = 0.123215746070
x114 = 0.129960027706
x115 = 0.117926021811
x116 = 0.129767036788
x117 = 0.127684995141
x118 = 0.116698387716
x119 = 0.140353939990
x120 = 0.111997214768
x121 = 0.119578848862
x122 = 0.135207486300
x123 = 0.091962615745
x124 = 0.162311315286
x125 = 0.146794908343
x126 = 0.130930202478
x127 = 0.194276795444

Graficzne tempo zbieżności:

Dla macierzy z naszego zadania złożoność obliczeniowa dla rozkładu Cholesky'ego wynosi $5n^2$. W wypadku metody Gaussa-Seidela mamy złożoność $m \cdot 5n$ (m – liczba iteracji, n – wymiar macierzy), natomiast dla wypełnionej niezerowymi wyrazami macierzy metoda ta kosztuje $m \cdot n^2$. Tak samo jest w przypadku metody gradientów sprzężonych.